

Uroczystość na cmentarzu w Redłowie Pamiętają o bohaterze

Na cmentarzu Obrońców Wybrzeża w Gdyni-Redłowie 19 grudnia ub.r. odbyła się uroczystość z okazji rocznicy 105. urodzin porucznika Jana Penconka, którego prochy spoczywają w kwaterze 255. Oficer I Morskiego Pułku Strzelców, stacjonującego w Wejherowie bronił m.in. rejonu Gowina, a 13 września 1939 r. poległ na Kępie Oksywskiej.

W uroczystości wzięły udział delegacje wejherowskich i gdyńskich jednostek wojskowych, Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku, Urzędu Gminy w Wejherowie, Szkoły Podstawowej im. por. Jana Penconka w Gowinie, Stowarzyszenia Sympatyków i Byłych Żołnierzy Jednostki Wojskowej w Wejherowie, harcerzy 81 Kaszubskiej Drużyny Harcerzy KASZĘBA Wejherowskiego Hufca Harcerzy im. Ochotniczej Kompanii Harcerskiej Pomorskiej Chorągwi Harcerzy, Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, harcerki z 22 Wejherowskiej, Drużyny Harcerki „Dżungla” Wejherowsko z Rumskiego Hufca ZHP, Harcerki Pomorskiej Chorągwi, Harcerki Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej i harcerki ze Szczepu Związku Harcerstwa Polskiego Luzino im. Żołnierzy Niezlomnych, portalu „Cyfrowe Archiwum, Wilanowa i Okolic” oraz mieszkaniac Powsina, skąd pochodził J. Penconek.

Wojskową asystę hono-

Harcerze przy mogile por. Jana Penconka w Gdyni.

rową wystawiła Komenda Portu Wojennego Gdynia. Posługę duszpasterską pełnił ksiądz porucznik Adam Tur, proboszcz parafii wojskowej pw. św. Wojciecha w Wejherowie.

Przemówienia wygłosili: Grzegorz Klos, redaktor naczelny czasopisma „Cyfrowe Archiwum Wilanowa i Okolic” i Leszek Grabarczyk, dyrektor Szkoły Podstawowej im. por. Jana Penconka w Gowinie.

Obchody 105. rocznicy urodzin por. Jana Penconka objęli honorowym patronatem: gdański oddział Instytutu Pamięci Narodowej, Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni, Prezydent Miasta Wejherowa, Wójt Gminy Wejherowo i Burmistrz Dzielnicy Wilanów Miasta Stołecznego Warszawy.

Organizatorem obchodów jest portal „Cyfrowe Archiwum Wilanowa i Okolic”.

Por. Jan Penconek miał niespełna 27 lat

Jan Penconek urodził się 19 grudnia 1912 roku we wsi Powsin koło Wilanowa, obecnie położonym na terenie warszawskiej Dzielnicy Wilanów. Był uczniem I Gimnazjum Męskiego Miasta Stołecznego Warszawy im. Jenerała Józefa Sowińskiego.

1 października 1931 r. rozpoczął naukę w Szkole Podchorążych Piechoty (SPP) w Komorowie koło Ostrowi Mazowieckiej, w jednej z najbardziej znanych przedwojennych kuźni kadr Wojska Polskiego.

Podchorążówkę ukończył z czołową lokatą i dlatego miał prawo wyboru przydziału służbowego - wybrał **Batalion Morski w Wejherowie**.

Jednostka wojskowa była organizatorem wielu imprez kulturalnych oraz patriotycznych w Wejherowie. Organizowano uroczystości wojskowo-religijne. Żołnierze byli w mieście bardzo cenieni i mieli świadomość, że służą w doborowej jednostce. W Wejherowie szkolono kadrę i strzelców dla przyszłej piechoty morskiej wspierającej Polską Marynarkę Wojenną.

Od 1 września 1934 r. podporucznik Penconek był dowódcą plutonu w 3. Kompanii strzeleckiej. Jednostka dwukrotnie ulegała i zmieniała nazwę: 1 Morski Batalion Strzelców (od 1938 r.) i 1 Morski Pułk Strzelców (od 24 sierpnia 1939 r.).

W marcu 1938 r. Jan Penconek awansował na porucznika, a rok później został mianowany dowódcą 2. Kompanii strzeleckiej 1 Morskiego Batalionu Strzelców.

Wobec ataku Niemiec na Polskę, 1 Morski Pułk Strzelców miał zadanie bronić się na odcinku 15 kilometrów wykorzystując do tego celu dominujące wzgórza i skraje lasów na zachód i południe od Wejherowa. 2 września 1939 r. niemiecka dywizja odcięła Wybrzeże od kraju, a pod wieczór 6 września Lądowa Obrona Wybrzeża została zaatakowana przez niemiecką 207 Dywizję Piechoty Landwehry. Do tego czasu na odcinku od morza aż do komisariatu Straży Granicznej Strzelec włącznie, trwały jedynie walki patroli w strefie przygranicznej.

Większość niemieckich od-

Por. Jan Penconek

działów lądowych na Wybrzeżu, skupionych od 5 września w hitlerowskim korpusie gen. Kapischa, z pewnymi wyjątkami, w dniach 7-8 września uderzyła na Oddział Wydzielony „Wejherowo”, w którym znajdował się porucznik Penconek.

Decydujące walki rozegrały się na kierunku zachodnim, broniom właśnie przez 1 Morski Pułk Strzelców: 7 i 8 września w rejonie Wejherowa, 9 września w Redzie, a w następnych dniach - do 12 września w rejonie: Szmelta-Zagórze-Rumia.

Przewaga Niemców była olbrzymia - w kulminacyjnym momencie walk na każdego polskiego żołnierza przypadało 9 żołnierzy niemieckich. W broni artyleryjskiej Niemcy mieli 35-krotną przewagę, a w moździerzach 45-krotną.

7 września 1939 r. w godzinach popołudniowych na całym odcinku 1 Morskiego Pułku Strzelców w rejonie Wejherowa Niemcy rzucili do walki silne oddziały rozpoznawcze (kompanie i baony), wsparte ogniem kilku baterii artylerii i licznych moździerzów.

Dowódca Lądowej Obrony Wybrzeża - pułkownik Stanisław Dąbek uznał, że trzeba opóźnić uderzenie nieprzyjaciela, dlatego na całej linii zarządził przeprowadzenie wypadów. Około północy z 7 na 8 września 1939 r. trzy kompanie 1 Morskiego Pułku Strzelców uderzyły na wroga, wychodząc z rejonu lasu miejskiego i Żydowskiej Góry. Druga kompania pod dowództwem porucznika Penconka przeprowadziła skuteczne uderzenie na Gowino, całkowicie zaskakując śpiących niemieckich żołnierzy.

Tuż przed wsią około go-

dziny 1.00 młody dowódca zatrzymał wojsko. Podczas odpoczynku obmyślił plan akcji, dzieląc swoją kompanię na dwie grupy. Pierwsza z nich, którą dowodził, była grupą uderzeniową, a druga - grupą zaporową. Porucznik obsadził drugą grupą pobliskie wzgórze, oddzielające wieś od lasów Dąbrówki - był to kierunek przewidywanego odwrotu Niemców.

Pierwsza grupa żołnierzy rzypodjęła nocną walkę z wrogiem, a w wyniku gwałtownego starcia 80 polskich żołnierzy dowodzonych przez porucznika Penconka rozbiło niemiecki baon (około 300 żołnierzy). W rejonie Gowina znajdował się wówczas niemiecki II Batalion 322 Pułku Piechoty dowodzony przez majora von der Osten-Wisbu.

Poza jeńcami i bronią zdobytą na wroga dla naszego wojska cenne były również rozkazy i mapy odebrane oficerom niemieckim - zawierały bowiem bardzo ważne informacje o zamierzeniach wroga na następne dni.

Po tym sukcesie porucznik Penconek walczył w rejonie osady Biała pod Sopieszynomem, gdzie również wykazała się bohaterską postawą i gdzie został ranny.

Tak pisał o nim po wojnie dowódca 1 Morskiego pułku Strzelców, pułkownik Kazimierz Pruszkowski, w uzasadnieniu wniosku o pośmiertne nadanie mu krzyża Virtuti Militari:

„Bohater pułku. Jako przykład - w ciężkiej sytuacji pod Sopieszynomem dostał zadanie w razie załamania się kompanii czwartej wstrzymać Niemców na polanie Biała do czasu użycia odwodu. Poszedł z kompanią do uderzenia na batalion 1 pułku Osterreicha, natarcie zatrzymał, mimo rany w głowę zdążył wysłać meldunek (...)”.

Tekst został opracowany na podstawie obszernego artykułu Grzegorza Klosa na portalu: „Cyfrowe Archiwum Wilanowa i Okolic” (CAWIO).

Więcej na:
https://www.cawio.pl/SYLWETKI_JAN+PENCONEK

Bieg Tropem Wilczym

4 marca 2018 roku odbędzie się już szósta edycja biegów Tropem Wilczym z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych, przypadającego 1 marca.

Impreza cieszy się ogromną popularnością w całej Polsce i za granicą. M.in. wiele pomorskich miejscowości organizowało biegi. W powiecie wejherowskim odbyły się one w Strzebielinie. Organizatorzy (Moje Strzebielino i Szczep ZHP Czarna Trzynastka Strzebielino Hufiec ZHP Lębork) tym roku również zapraszają biegaczy do udziału w Biegu Głównym i w Biegu Wilczka (dla dzieci).

Zapisy pod adresem:

tropem_wilczym@comest.pl

TROPEM WILCZYM
BIEG PAMIĘCI ŻOŁNIERZY WYKLĘTYCH

Bieg w Strzebielinie

4 marca 2018

Dorośli:
 Bieg Główny na dystansie 1963 m.

Dzieci:
 Bieg Wilczka na dystansach 100 i 400 m.

Dla chętnych dodatkowe wycieczki biegowe po okolicy na 5 i 10 km (około 30 i 60 minut).

Biegi od 13:45 - stara świetlica w lesie. Okolice dworca PKP Strzebielino Morskie.

Dla wszystkich uczestników MEDAL (+ koszulka dla Biegu Głównego) i pamiątki.

Organizatorzy: Harcerze ze Szczepu Czarna Trzynastka i Pomocnicy

Zapisy: tropem_wilczym@comest.pl
 Opłata: Bieg Główny 15,00 zł, Bieg Wilczka TYLKO 1,00 zł.
 Ilość miejsc ograniczona!